

CIRCUITUL ECONOMIC

INTRODUCERE

Circuitul economic reprezintă un model simplificat al relațiilor de bază existente într-o economie de piață. Acest model oferă o imagine de ansamblu asupra modului în care interacționează agenții economici – gospodăriile populației, firmele și statul - atunci când schimbă bunuri și servicii, resurse (cunoscute și ca “intrări” sau factori de producție) și bani.

CONCEPTE

- Circuit economic;
- Resurse de producție (umane, naturale și capital);
- Venituri (salariul, renta, dobânda, profitul);
- Interdependente.

STANDARDE DE CONTINUT

Resursele de producție sunt toate resursele naturale, umane și de capital care pot fi utilizate pentru a produce bunuri și servicii.

Întreprinzătorul este persoana care își asumă riscul de a combina resurse de producție pentru a produce bunuri și servicii. El însuși reprezintă o resursă umană. Economia este organizată ca un sistem de piață pe care prețurile bunurilor și serviciilor sunt determinate de interacțiunile dintre cumpărători și vânzători.

Gospodăriile populației trebuie înțelese ca unități economice care, în calitate de consumatori, cumpără bunuri și servicii de la firme și care, în calitate de proprietari de resurse vând factori de producție firmelor.

Firmele orientate spre obținerea profitului reprezintă unitățile economice de bază în economia de piață.

Modelul circuitului economic ne arată interacțiunile dintre gospodăriile populației și producători, atât pe piața bunurilor și a serviciilor, cât și pe piața factorilor de producție (a “intrărilor”).

Unele bunuri și servicii sunt asigurate de stat.

Statul are nevoie de bani pentru a plăti pentru bunurile și serviciile pe care le consumă. Veniturile statului provin din taxe și impozite, cum sunt taxele vamale, taxele la intrarea pe autostrăzi sau în parcuri publice. Sunt și situații în care statul este nevoit să împrumute bani pentru a-și acoperi cheltuielile.

OBIECTIVE

Elevii vor:

1. analiza relațiile care se stabilesc într-o economie de piață între menaje și firme;
2. ilustra relațiile economice dintre menaje, firme și stat, sub forma unor diagrame;
3. identifica factorii de producție (intrările) și veniturile corespunzătoare obținute de posesorii acestora.

DESCRIEREA LECTIEI

În această lecție elevii citesc despre interacțiunile pieței și participă la o simulare intitulată “ECONOLAND”, care presupune tranzacții între firme și gospodăriile populației. Totodată, ei învață și despre modul în care statul se integrează în circuitul economiei de piață.

TIMP NECESAR

2 ore; în prima oră se parcurg secvențele 1-8, iar în oră a doua, secvențele 9-12 și evaluarea.

MATERIALE

- SET; jumătate dintre elevii clasei vor primi câte 5 taloane din fiecare tip de resurse.
- Ecusoane cu inscripția "Firma" și bancnote de 100 USD; ceilalți elevi vor primi fiecare câte un ecuson și câte 10 bancnote de 100USD. Fiti pregătiți să aveți în plus ecusoane, taloane cu resurse și bani. Pentru elevii din prima jumătate a clasei pregătiți și câte 10 foi cu ECONO de fiecare elev, dar nu distribuiți aceste foi decât la momentul potrivit (vezi secvențele lectiei).
- Fisele de lucru nr. 1 și 2; câte un exemplar pentru fiecare elev. În plus, o foaie pe care ati scris "FABRICA DE ECONO";
- Folii transparente: Proiectiile 1 și 2.

PROCEDEE

1. Explicati faptul ca oame nii participa la activitatea economica în modalitati diferite. În calitate de consumatori, ei cumpara bunuri si servicii. În calitate de producatori, ei achizitioneaza factori de productie, economisesc si investesc în bunuri de capital. De asemenea, în calitate de cetateni/alegatori, oamenii își spun cuvântul referitor la politica economica a guvernului.
2. Explicati elevilor ca vor participa la o simulare numita "ECONOLAND" pentru a înțelege mai bine relatia dintre gospodariile populatiei si firme într-o economie de piata.
3. Dati fiecarui elev câte un exemplar din Fisa de lucru nr. 1. Cereti elevilor sa citeasca prezentarea si apoi sa raspunda la întrebări.
4. Împartiti elevii în doua grupuri. Elevii dintr-un grup vor reprezenta firmele de afaceri, iar cei din celalalt grup, gospodariile populatiei. Fiecare firma va primi 1 000 USD (10 x 100 USD) si ecusoane pe care sa le poarte în timpul simulării. Fiecare familie va primi carduri cu resurse (15 carduri).
Retineti: Menajele primesc un singur pachet (compact) cu resurse (cantitati egale din fiecare). Nu este nici necesar si nici de dorit ca aceste resurse sa fie separate. Puteti da unui elev 15 carduri cu resurse naturale, iar altuia 10 carduri cu resurse umane si 5 carduri cu resurse de capital. Însa, fiecare trebuie sa primeasca 15 carduri.
5. Cereti elevilor sa citeasca instructiunile pentru simularea "Econoland".
6. Fixati un anumit loc în clasa unde va fi fabrica ECONO si marcati acest loc cu o inscriptie (puteti folosi un simplu carton, pe care ati scris vizibil "Fabrica de ECONO"). Acesta este locul unde firmele vor achizitiona resurse. "Econo" reprezinta si unitatea monetara folosita în tranzactiile dintre gospodariile populatiei si firmele producatoare. Se schimba un card de resurse de munca si unul de capital cu 1 "Econo". Fabrica va fi condusa de profesor sau de catre un elev.
7. Explicati instructiunile jocului si raspundeti la orice întrebare care apare. Elevii pot avea circa 20 de minute pentru a face schimb dar, dupa ce ¼ sau 1/3 dintre gospodarii si-au vândut cardurile, anuntati ca schimbul va înceta în 5 minute. Elevii trebuie sa stie dinainte când se vor încheia tranzactiile, pentru a-si putea planifica achizitiile. Asigurati-va ca menajele au înțeles ca trebuie sa plateasca resursele cu "econo".
8. Conduceti simularea. Este posibil ca unele gospodarii sa încerce sa intre în afacere în mod direct, depunând cardurile cu resurse pe care le au la fabrica. Explicati elevilor ca acest lucru nu este posibil.
9. Distribuiti fiecarui elev câte un exemplar din Fisa de lucru nr. 2. Elevii sa citeasca instructiunile din partea I si aII-a si apoi, sa completeze partea a doua, folosind informatiile pe care le-au obtinut anterior (Fisa de lucru nr. 1).
10. Discutati raspunsurile elevilor, referitoare la circuitul economic. Puteti alege un elev care sa deseneze la tabla un asemenea circuit. Cereti colegilor sa-si spuna parerea despre acesta. Proiectati folia transparenta 1 si explicati, pe baza diagramei respective, fluxurile din economie. Cereti elevilor sa explice interdependentele dintre gospodariile populatiei si firme.
11. Cereti elevilor sa citeasca si sa

completeze partea a III-a din
Fisa de lucru nr. 2. Discutați răspunsurile lor.

12. Proiectați folia transparentă 2 și cereți elevilor să compare proiectia cu diagramele prezentate în Fisa de lucru nr. 2. Discutați despre modificările intervenite la nivelul circuitului economic ca urmare a intervenției statului și menționați faptul că circuitul economic se va modifica și mai mult dacă vom ține cont și de relațiile economice internaționale (export-import).

EVALUARE

Explicați elevilor că orice sistem economic trebuie să răspundă la trei întrebări economice de bază:

1. *Ce să se producă?*
2. *Cum să se producă?*
3. *Pentru cine să se producă?*

Sarcina elevilor este să identifice agenții economici care iau decizii în viața economică din țara noastră.

Fisa de lucru nr. 1**SA-TI CÂȘTIGI EXISTENTA**

PREZENTARE GENERALA**Rolul gospodariilor (indivizi si familii)**

Intr-o economie, indivizii apar atât în calitate de consumatori, cât și de producători.

În economia SUA, gospodariile acționează în calitate de consumatori, atunci când achiziționează (cumpară) bunurile și serviciile pe care le produc firmele. Schimbul dintre gospodării și firme se produce pe piața bunurilor și serviciilor (iesirilor).

Cumpararea alimentelor de la o bancă reprezintă un asemenea schimb pe piața bunurilor și serviciilor.

Indivizii apar și în calitate de proprietari de resurse, pe care le oferă firmelor, care le utilizează pentru a produce bunuri și servicii. Aceste schimburi au loc pe piața factorilor de producție (a intrărilor). Exemple de asemenea schimburi sunt:

- plata salariilor (acestea sunt plătite pe care firmele le fac lucrătorilor)
- rentele plătite proprietarilor de pământ
- dobânzile plătite pentru împrumuturi .

Cele trei categorii de resurse utilizate pentru a produce bunuri și servicii sunt: munca, natura și capitalul

Resursele de munca sunt reprezentate de populație, și anume de populația aptă de muncă. Incluzem aici și capacitățile pe care le posedă persoanele apte de muncă, precum și motivația lor economică. Firmele plătesc indivizilor (gospodăriilor) salarii pentru munca pe care aceștia le-o pun la dispoziție. Întreprinzătorii reprezintă o categorie specială de resurse umane, și anume pe aceia care își asumă riscul inițierii unor activități economice, combinând factorii de producție. Venitul întreprinzătorilor se numește profit.

Resursele naturale sunt daruri ale naturii.

Acestea cuprind pământul, oceanele și râurile, petrolul și zăcămintele de resurse minerale, precum și condițiile climatice.

Capitalul reprezintă bunuri economice folosite de către firme. În această categorie sunt incluse: clădirile, mașinile și echipamentele folosite în cadrul proceselor de producție. În vorbirea curentă, oamenii înțeleg prin capital bani. Conceptul economic de capital se referă la acele resurse (reale) de producție, precum clădirile, utilajele, mașinile, care sunt folosite pentru a produce alte bunuri și servicii.

Rolul firmelor

La fel ca și gospodăriile, firmele funcționează atât în calitate de cumpărători, cât și de producători. Firmele oferă bunuri și servicii pe piața rezultatelor (a ieseirilor). Totodată, ele sunt cumpărători, de resurse de producție (umane, naturale și de capital) folosite pentru a produce bunuri și servicii. Firmele încearcă să-și vândă produsele la prețuri mai mari decât propriile costuri de producție, urmărind să obțină profit. O firmă nerentabilă lucrează în pierdere. Pentru a obține profit, firmele trebuie să producă ceea ce cer gospodăriile și să ofere produsele respective la prețuri competitive. Dacă o firmă nu produce bunuri sau servicii solicitate de gospodării sau nu produce cu costuri suficient de mici pentru a putea concura cu alți producători, va lucra în pierdere. Probabil că o firmă va fi eliminată de pe piață, dacă va lucra în pierdere o perioadă lungă de timp.

INSTRUCTIUNI PENTRU SIMULAREA “ECONOLAND”

În această simulare veți avea rol fie de gospodarii, fie de firme. Fiti atenți la explicațiile pe care le da profesorul în legătura cu rolul pe care îl veți juca.

Gospodariile:

Rolul dvs. Este, în primul rând, să vindeți firmelor resursele de producție de care dispuneți (munca, natura și capital) și de care acestea au nevoie pentru a produce bunuri și servicii. Apoi, veți folosi banii câștigați pentru a cumpara de la firme bunurile și serviciile de care au nevoie pentru a-și satisface nevoile. În simularea noastră, aceste bunuri se numesc ECONO. Succesul dvs., în calitate de consumator, va fi măsurat prin numărul de ECONO pe care le veți acumula. Veți primi 15 carduri cu resurse de producție. Nu veți fi interesați să vindeți imediat resursele, pentru că prețurile se vor modifica, pe măsura ce jocul se desfășoară. În general, cu cât veți vinde mai multe resurse, cu atât veți câștiga mai mult. Însa, vindeți toate resursele pe care le aveți, înainte de finalul activității, pentru ca vi se vor considera numai ECONO pe care îi aveți.

Firmele de afaceri.

Rolul dvs. Este de a oferi gospodariilor bunurile și serviciile de care au nevoie și de a obține profit în urma activității desfășurate. În această activitate, reprezintă ECONO numai produsele pe care menajele sunt dispuse să le cumpere. Pentru a produce 1 ECONO aveți nevoie de 1 unitate de resurse umane, 1 unitate

de resurse naturale și 1 unitate de capital. Veți cumpăra aceste resurse de la menaje la cel mai convenabil preț posibil. Odată ce ați acumulat câte 1 unitate din fiecare categorie de resurse, veți trimite setul de resurse Fabricii de ECONO, care va produce 1 ECONO pentru dvs. Apoi, veți putea vinde respectivul ECONO la un preț mai mare decât costul, care în acest joc cuprinde: salariile plătite pentru munca depusă, rentele plătite pentru resursele naturale și dobânda la creditele contractate pentru achiziționarea capitalului. Puteți utiliza banii pe care îi obțineți pentru a cumpăra în continuare resurse și a produce, respectiv, a vinde mai mulți ECONO. Aveți 1 000 USD pentru a intra în joc. Succesul afacerii dvs. va fi măsurat prin profitul pe care îl veți realiza în timpul activității. Încercați să vindeți toate produsele până la finalul activității. Dacă rămâneți fără bani și fără ECONO de vânzare, veți anunța public falimentul și va veți întoarce la locul dvs.

Despre prețuri

În această activitate veți utiliza numai bancnote de 100 USD. Puteți atinge prețuri de 100 USD, 200 USD, 300 USD etc., combinând diferiți itemi într-o singură tranzacție. De exemplu, pot fi vândute două carduri de resurse la un preț de 300 USD, ceea ce ar însemna un preț de 150 USD pentru un card. Sau, cinci carduri ar putea fi vândute pe 300 USD, ceea ce ar însemna 60 USD/card.. Oricum va trebui să vindeți la un asemenea preț încât schimbul să poată avea loc folosindu-se banii distribuiți la începutul activității. Va sugerăm prețuri de la 50 USD la 300 USD, dar poate fi acceptat orice preț pentru care se poate plăti cu bancnote de 100 USD.

Fisa de lucru nr. 2

CIRCUITUL ECONOMIC

Numele _____

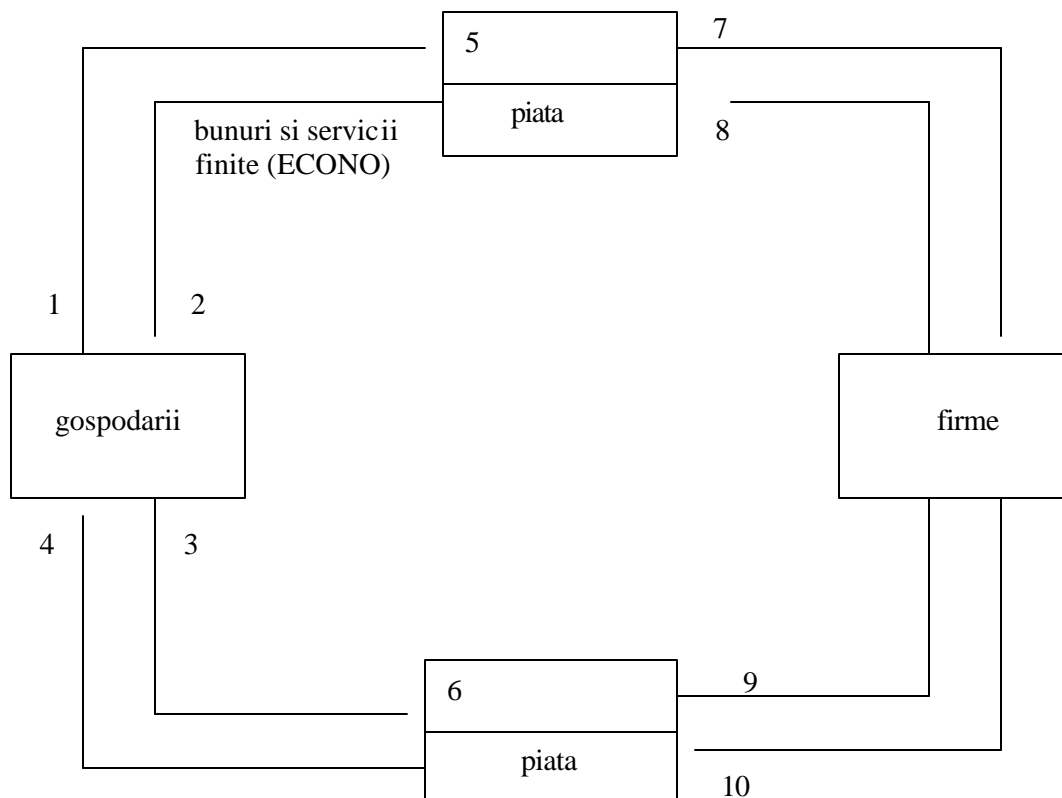
Partea I

Gospodariile ofera firmelor resursele naturale, de munca si capital pe care le poseda în schimbul unor venituri – salarii, rente, dobânzi si profituri. Aceste venituri sunt apoi folosite pentru cumpararea bunurilor finite si a serviciilor oferite de firme.

Firmele de afaceri utilizeaza încasarile obtinute în urma vânzarii produselor realizate pentru a produce mai multe bunuri si servicii destinate vânzării. Acesta este circuitul economic – un ansamblu de fluxuri de resurse, bunuri si servicii si bani (venituri).

Partea a II-a

Fluxurile economice reprezentate mai sus arata (prin sageti) schimburile de bunuri si bani care au loc între gospodarii si firme. Liniile exterioare arata fluxurile banesti (veniturile). Liniile interioare arata fluxurile de produse finite sau resurse. Identificati fiecare categorie de fluxuri (notati în dreptul liniei respective) si categorii de piata (notati în caseta respectiva). Aveti identificata deja o categorie de fluxuri (bunuri finite si servicii = ECONO) pentru a avea un reper de pornire.

Partea a III-a

Extindeți circuitul economic, incluzând și statul în diagrama. Gospodariile vând o parte din resurse statului la fel cum și le vând și

firmelor. Statul încasează bani (în principal, taxe și impozite) atât de la firme, cât și de la gospodariile și, totodată, plătește acestora.

Completați spațiile de mai jos cu fluxurile economice care se derulează:

? **de la gospodariile către stat**

1. _____
2. _____

? **de la firme către stat**

1. _____
2. _____

? **de la stat către gospodariile**

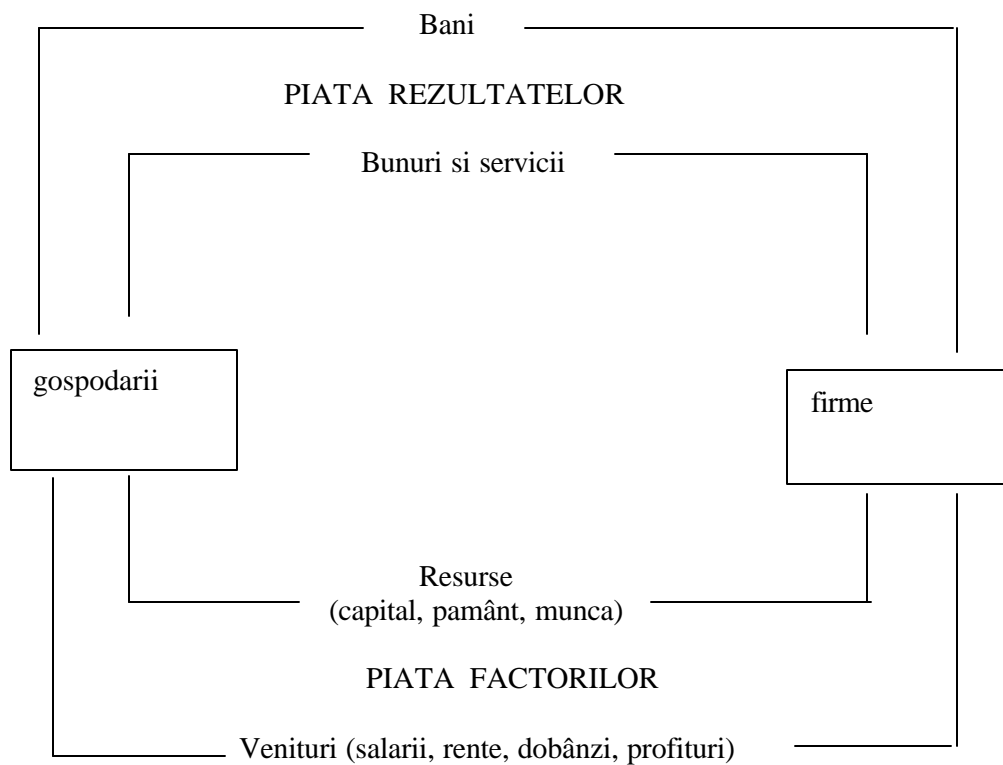
1. _____
2. _____

? **de la stat către firme**

1. _____
2. _____

Proiectia nr. 1

CIRCUITUL RESURSELOR DE PRODUCTIE, AL BUNURILOR SI SERVICIILOR SI AL BANILOR

Fisa de lucru nr. 2 (raspunsuri la întrebări)**Partea a II-a**

1. Plati în bani.
2. Produse finite (ECONO), adică bunuri și servicii.
3. Resurse productive (umane, naturale și capital)
4. Plati din venituri (salarii, rente, dobânzi, profituri)
5. Piața bunurilor și serviciilor (a rezultatelor)
6. Piața factorilor de producție
7. Plati în bani
8. Produse finite (ECONO), adică bunuri și servicii
9. Resurse productive (umane, naturale și capital)
10. Plati din venituri (salarii, rente, dobânzi, profituri)

Veti sublinia faptul ca, din perspectiva firmelor, cele mentionate la punctul 1. reprezinta venituri din vânzari, cele de la punctul 2. reprezinta productia (iesirile), cele de la punctul 3, factorii de productie (intrarile) și cele de la punctul 4. plati pentru resursele de productie (cheltuieli și profit).

Partea a III-a

De la menaje catre guvern:

1. prestari servicii
2. plati în bani (în principal, taxe și impozite platite pentru serviciile publice)

De la firme catre guvern:

1. bunuri și servicii oferite
2. plati în bani (în principal, , taxe și impozite platite pentru serviciile publice)

De la guvern catre menaje:

1. servicii publice oferite de stat
2. venituri banesti și plati prin transfer

De la guvern catre firme:

1. servicii publice oferite de stat
2. plati în bani pentru diferite bunuri și servicii cumparate

CARDURI PENTRU GOSPODARI

Nume _____

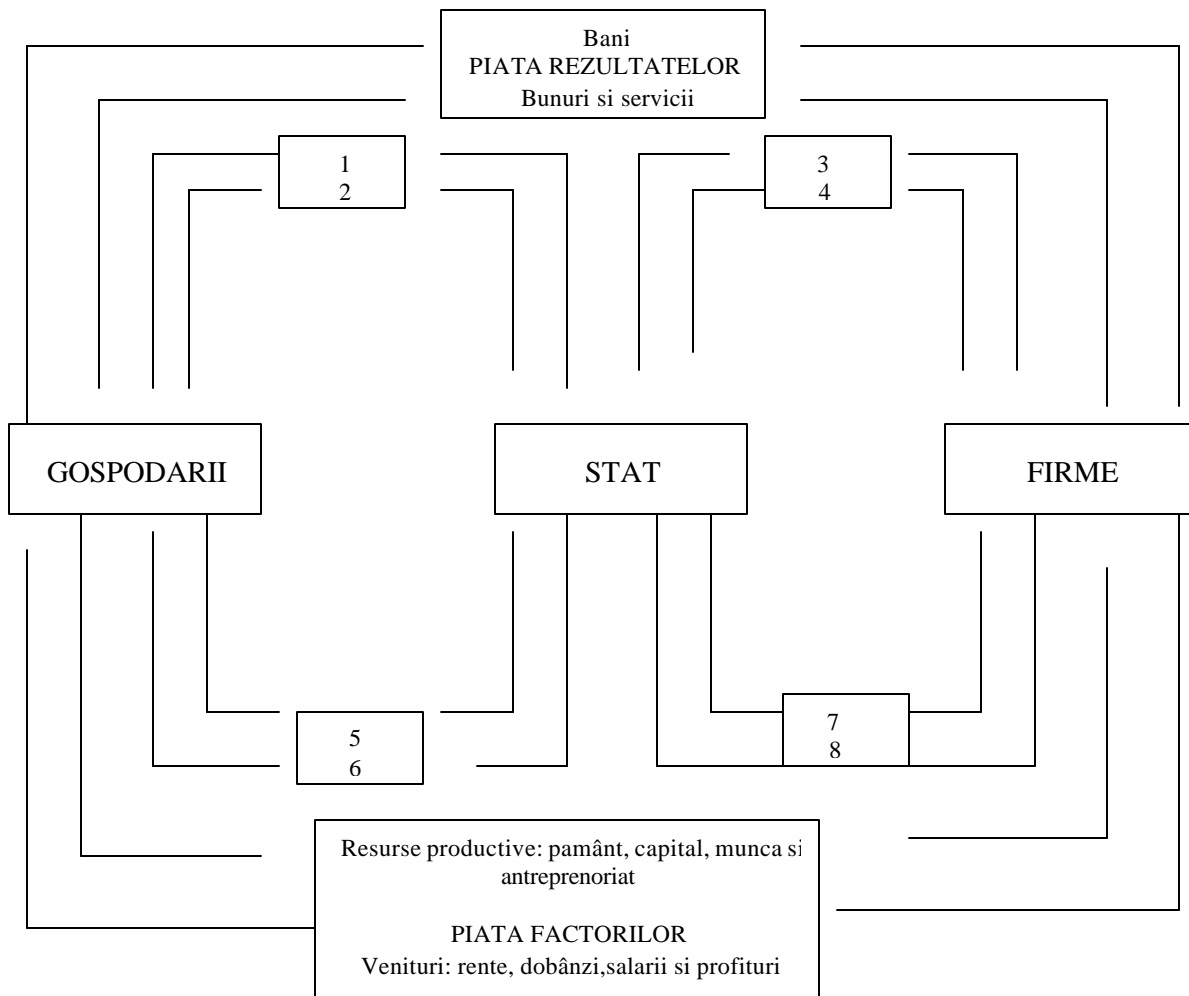
Resurse umane	Resurse naturale
Resurse umane	Resurse naturale
Resurse umane	Resurse naturale
Resurse umane	Resurse naturale
Capital tehnic	Capital tehnic
Capital tehnic	Capital tehnic

CARDURI PENTRU FIRME

FIRMA	ECONO 1 ECONO
Statele Unite ale Americii 100 USD una suta dolari	ECONO 1 ECONO
Statele Unite ale Americii 100 USD una suta dolari	ECONO 1 ECONO
Statele Unite ale Americii 100 USD una suta dolari	ECONO 1 ECONO
Statele Unite ale Americii 100 USD una suta dolari	ECONO 1 ECONO

Proiectia nr. 2

STATUL IN CIRCUITUL RESURSELOR DE PRODUCTIE, AL BUNURILOR SI SERVICIILOR SI AL BANILOR

- 1- bani (taxe)
- 2- servicii guvernamentale
- 3- bani (cumpararea bunurilor si serviciilor)
- 4- bunuri si servicii
- 5- servicii productive
- 6- venituri: rente, dobânzi, salarii, profituri
- 7- servicii guvernamentale
- 8- plati (taxe)